

PREDLOG PLATFORME ZA UČEŠĆE CRNOGORSKE DELEGACIJE KOJU
PREDVODI MINISTAR LJUDSKIH I MANJINSKIH PRAVA FATMIR GJEKA NA 69.
ZASJEDANJU KOMISIJE UN-a O STATUSU ŽENA (NJUJORK, 8-13. mart 2025.
godine)

Crna Gora će aktivno učestvovati na 69. zasjedanju Komisije Ujedinjenih nacija o statusu žena (CSW69), najvećem globalnom skupu UN-a posvećenom rodnoj ravnopravnosti nakon Generalne skupštine UN. Ovaj događaj ima poseban značaj jer se obilježava 30. godišnjica Pekinške platforme za akciju, ključnog međunarodnog dokumenta za ostvarivanje prava žena i rodne ravnopravnosti.

Pekinška deklaracija i Platforma za akciju, usvojene na Četvrtoj svjetskoj konferenciji o ženama 1995. godine, predstavljaju ključne dokumente u globalnoj borbi za rodnu ravnopravnost. Ovi dokumenti definišu strateške ciljeve i mjere za unapređenje položaja žena u različitim oblastima, uključujući obrazovanje, zdravstvo, ekonomiju i političko učešće.

Za Crnu Goru, Pekinška deklaracija i Platforma za akciju imaju poseban značaj jer su postavile temelje za razvoj nacionalnih politika i strategija usmjerenih na unapređenje rodne ravnopravnosti. U proteklih 30 godina, Crna Gora je preduzela značajne korake u implementaciji ovih preporuka, uključujući donošenje Ustava i zakona koji proklamuju i garantuju rodnu ravnopravnost. Takođe, uspostavljeni su institucionalni mehanizmi za kreiranje i praćenje sprovođenja politike rodne ravnopravnosti, dok su strategije i akcioni planovi usmjereni na unapređenje položaja žena u različitim oblastima društvenog života postali ključni instrumenti za ostvarenje ovog cilja.

Međutim, uprkos postignutom napretku, izazovi i dalje postoje. Nasilje nad ženama, rodni jaz u platama i nedovoljna zastupljenost žena na rukovodećim pozicijama su problemi koji zahtijevaju kontinuiranu pažnju i djelovanje. Obilježavanje 30 godina od usvajanja Pekinške deklaracije pruža priliku za evaluaciju dosadašnjih postignuća i definisanje novih prioriteta u cilju ostvarivanja potpune rodne ravnopravnosti u Crnoj Gori.

Delegaciju Crne Gore predvođiće ministar ljudskih i manjinskih prava Fatmir Gjeka, uz učešće ministarki, poslanica i drugih predstavnica državnih institucija.

Ovogodišnje zasjedanje Komisije Ujedinjenih nacija o statusu žena (CSW69) najveći je globalni skup državnih znaničnika i eksperata na polju rodne ravnopravnosti, na kom će Crna Gora biti suorganizator posebnog panela „Žensko liderstvo i izazovni globalni trendovi“, zajedno sa Kancelarijom UNDP-a i Ženskom leaderskom mrežom, čime potvrđuje svoju posvećenost u promovisanju ženskog liderstva i snažnijoj posvećenosti ostvarivanju rodne ravnopravnosti u zemlji. UNDP u Crnoj Gori pruža kontinuiranu podršku Crnoj Gori u jačanju ženskog liderstva, donošenju i implementaciji politika i zakona usklađenih sa nacionalnim strategijama i Reformskom agendom. Ženska leaderska mreža okuplja ministarke, poslanice, liderke civilnog

društva, predstavnice medija, akademske zajednice i NVO sektora, te ima ključnu ulogu u promovisanju rodne ravnopravnosti i političkog osnaživanja žena.

S tim u vezi, ovaj događaj predstavlja jedinstvenu priliku da Crna Gora pozicionira sebe kao zemlju posvećenu najvišim standardima rodne ravnopravnosti i inspiriše region i Evropu na prvom događaju uoči plenarnog zasjedanja Komisije za status žena.

II Panel – prateći događaj (side event), koji će biti održan 10. marta od 10:00 do 11:15 u sali br. 9 na temu " Žensko liderstvo i izazovni globalni trendovi "

U kontekstu rastućih globalnih izazova – od geopolitičkih sukoba i ekonomske nestabilnosti do klimatske krize – položaj žena i rodna ravnopravnost se nalaze pod sve većim pritiskom. Ovaj događaj će okupiti visoke predstavnice i predstavnike međunarodnih organizacija i država, koji će zajedno adresirati neophodan snažniji pristup unapređenju ženskog liderstva i postizanju rodne ravnopravnosti.

Na događaju će, pored šefa delegacije i predstavnica Vlade i Skupštine Crne Gore, govoriti i istaknute međunarodne ekspertkinje i liderke, uključujući Ivanu Živković, pomoćnicu generalnog sekretara i regionalnu direktorku UNDP-a za Evropu i Zajednicu nezavisnih država, Raquel Lagunas, globalnu direktorku za rodnu ravnopravnost UNDP-a, Silvanu Koch-Mehrin, predsjednicu i osnivačicu organizacije Women Political Leaders (WPL), Yuliju Netesovu, šeficu jedinice za demokratsko upravljanje i rodnu ravnopravnost pri ODIHR/OSCE, te Patriciju Elias, šeficu globalne diplomatske kampanje Every Woman Treaty. Pored njih, očekuje se učešće i drugih značajnih ličnosti iz oblasti politike, diplomatije i rodne ravnopravnosti.

Ključne teme panela uključuju:

- Uticaj globalnih kriza na žene i rodnu ravnopravnost, uključujući ekonomske nejednakosti, digitalni jaz i posljedice klimatskih promjena.
- Žensko liderstvo u donošenju odluka i načini za osiguranje veće participacije žena u politici, ekonomiji i društvenim procesima.
- Rodno odgovorno budžetiranje i međunarodne politike, s obzirom na to da je samo 11% budžeta EU usmjereno na rodno osjetljive projekte, dok 69% sredstava ostaje neiskorišćeno u kontekstu rodne ravnopravnosti.
- Suzbijanje rodno zasnovanog nasilja, koje pogađa skoro 50% žena u regionu Zapadnog Balkana.

Uloga Vlade Crne Gore, Ženske liderske mreže i UNDP-a biće ključna u ovom procesu, s obzirom na to da su ove institucije aktivno uključene u promociju ženskog liderstva kroz umrežavanje, donošenje politika i osnaživanje liderki u Crnoj Gori i regionu.

III Bilateralni susreti i učešće u generalnoj debati

Pored aktivnog učešća na zvaničnim događajima, kao i brojnim događajima na marginama Komisije za status žena, ministar Gjeka i članice i članovi delegacije imaće bilateralne susrete sa predstavnicama i predstavnicima drugih država i međunarodnih

organizacija. Cilj ovih sastanaka biće razmatranje mogućnosti za jačanje saradnje u oblasti ljudskih prava i rodne ravnopravnosti, uključujući i sastanak sa komesarkom EU za rodnu ravnopravnost, pripravnost i upravljanje krizama. Tokom sastanka, biće riječi o napretku Crne Gore u ovoj oblasti, kao i o mogućnostima za dodatnu podršku i saradnju sa institucijama Evropske unije.

Ministar Gjeka obratiće se na generalnoj debati, gdje će predstaviti napredak Crne Gore u sprovođenju Pekinške platforme, ključne izazove i prioritete za dalje unapređenje položaja žena i rodne ravnopravnosti u društvu.

IV Ciljevi i značaj učešća delegacije

- Pozicioniranje Crne Gore kao zemlje posvećene rodnoj ravnopravnosti kroz snažno prisustvo na najvišem nivou.
- Unapređenje ženskog liderstva u političkom i ekonomskom kontekstu kroz globalne inicijative i mreže.
- Predstavljanje postignuća Crne Gore u sprovođenju Pekinške platforme, sa fokusom na političku participaciju žena, ekonomsko osnaživanje i borbu protiv rodno zasnovanog nasilja.
- Povezivanje sa globalnim mrežama liderki i razmjena iskustava o politikama i praksama koje unapređuju položaj žena.
- Jačanje međunarodne saradnje kroz bilateralne susrete i zajedničke inicijative u oblasti rodne ravnopravnosti i ljudskih prava.
- Podsticanje kreiranja politika koje osiguravaju ravnopravnu raspodjelu resursa i mogućnosti za žene i snažnije investiranje u inicijative koje doprinose rodnoj ravnopravnosti

Učešće Crne Gore na CSW69 i organizacija panela o ženskom liderstvu predstavljaju ključnu priliku da Crna Gora potvrdi svoju lidersku ulogu u oblasti rodne ravnopravnosti. Kroz aktivno učešće na zvaničnim događajima, bilateralne susrete i obraćanje na generalnoj debati, Crna Gora dodatno učvršćuje svoju poziciju kao pouzdana partnerka u globalnim naporima za unapređenje prava žena i rodne ravnopravnosti.

Crna Gora ostaje posvećena implementaciji ciljeva Pekinške platforme i rodne ravnopravnosti, osiguravajući da ovaj prioritet ostane temeljni dio njene politike na putu ka održivom i inkluzivnom društvu, te priključivanju Evropskoj uniji.

V Sastav delegacije

Delegaciju Crne Gore će predvoditi ministar ljudskih i manjinskih prava Fatmir Gjeka, uz učešće predstavnica iz Vlade i Skupštine.

Delegaciju sačinjavaju:

- Fatmir Gjeka, ministar ljudskih i manjinskih prava, šef delegacije
- Maida Gorčević, ministarka evropskih poslova

- Prof. dr Anđela Jakšić-Stojanović, ministarka prosvjete, nauke i inovacija
- Naida Nišić, ministarka rada, zapošljavanja i socijalnog dijaloga
- Maja Vukićević, ministarka saobraćaja
- Zdenka Popović, potpredsjednica Skupštine
- Aleksandra Despotović, poslanica
- Zoja Bojanić-Lalović, poslanica
- Jelenka Andrić, poslanica
- Slađana Kaluđerović, poslanica
- Snežana Jonica, direktorica Direktorata za normativno-pravne i kadrovske poslove u Ministarstvu unutrašnjih poslova
 - Irena Rakočević, direktorica Direktorata za zaštitu jednakosti lica sa invaliditetom u Ministarstvu ljudskih i manjinskih prava
 - Biljana Pejović, načelnica Odjeljenja za poslove rodne ravnopravnosti
 - Anđela Bašović, državna sekretarka u Ministarstvu rada, zapošljavanja i socijalnog dijaloga
 - Zarija Vujović, savjetnik potpredsjednice Skupštine
 - Milica Kadić Aković, prevoditeljka

VI Troškovi puta i boravka

Troškove putovanja, smještaja i dnevnica članova/ica delegacije snose ministarstva iz kojih dolaze članovi/ice delegacije, osim ministarke evropskih poslova Maide Gorčević, čije troškove avio karte i smještaja pokriva Kancelarija UNDP-a u Crnoj Gori. Troškove putovanja smještaja i usluge prevođenja, prevoditeljke snosi Ministarstvo ljudskih i manjinskih prava.

Troškove putovanja, smještaja i dnevnica potpredsjednice Skupštine i poslanica snosi Skupština Crne Gore.